

केंद्र शासनाच्या सन २००५-०६ या वर्षी विशेष
केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत प्राप्त निधीतून विविध
योजना राबविण्यास मंजूरी देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक केंद्रीय -२००५/प्र.क्र.९६/का.१७
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक :४ ऑक्टोबर २००६.

वाचा: १) शासन पत्र, आदिवासी विकास क्र. केंद्रीय -२००५/प्र.क्र.९६/का.१७, दिनांक ११-८-२००५
२) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १४०२०/१२/२००५-एसजी अॅण्ड सी. दिनांक ९ डिसेंबर, २००५
३) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. केंद्रीय -२००५/प्रक्र.९६/का.१७, दि. २८-३-०६

शासन निर्णय:- राज्यात आदिवासीच्या कल्याणासाठी विविध योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाकडून विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत निधी प्राप्त होतो. त्याप्रमाणे सन २००५-०६ या वर्षासाठी पाठविलेल्या प्रस्तावास जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. १४०२०/१२/२००५-एसजी अॅण्ड सी., दिनांक ९ डिसेंबर, २००५ अन्वये एकूण रु. ३३,५१,४५०००/- एवढ्या रकमेस मंजूरी प्राप्त झाली आहे. त्यापैकी शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. केंद्रीय-२००५/प्र.क्र.९६/का.१७, दि. २८-३-२००६ अन्वये रु. ६,३०,००,०००/- इतकी रक्कम १) लघु उपसासिंचन योजना २) नवीन विहिरी बांधणे ३) सहकारी संस्थांना विटभट्टीसाठी सहाय्यक अनुदान ४) शेळ्या मेळ्यांचा गट पुरविणे या योजनांसाठी साठी खर्च करण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. आता रक्कम रु. ९,९९,६३,०००/- (रुपये नऊ कोटी एकोणीस लाख त्रीसष्ठ हजार फक्त) खालील योजनावर खर्च करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे.

(निधी रु.लाखात)

अ क्र	उपविभाग	दुधाळ		दुधाळ जनावरांचा (दोन गायीचा) पुरवठा करणे		गॅस युनिट पुरविणे		एकूण निधी
		लक्षां क	निधी	लक्षांक	निधी	लक्षांक	निधी	
१	टीएसपी	१००	४०.००	१३४	४०.२०	१,६४०	२८९.२०	३६९.४०
२	ओटीएसपी	५१	२०.४०	७०	२१.००	४,९८०	१४९.४०	१९०.८०
३	भाडा	४४	१७.६०	५८	१७.४०	४,२३०	१२६.९०	१६९.९०
४	मिनीभाडा	११	४.४०	१४	४.२०	१,०९३	३०.३९	३८.९९
५	आदिम	४४	१७.६०	५७	१७.९०	४,९२८	१२३.८४	१५८.५४
६	एकूण	२५०	१००.००	३३३	११.९०	२३,९९९	७९९.७३	११९.६३

४. सदर योजना राबविताना संबंधित अधिका-यांनी खालील मुद्दे विचारात घ्यावयाचे आहेत.-

- अ) संबंधित प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी लाभार्थ्यांची निवड करताना जित्त्वा ग्रामिण विकास यंत्रणा (DRDA) किंवा अन्य संस्थाकडून आदिवासी लाभार्थ्यांस दुधाळ जनावरांच्या योजनेचा लाभ देण्यात आलेला असेल तर त्यास या योजनांचा लाभ देण्यात गेऊ नये. (ही अट गॅस युनिट पुरविण्याच्या योजनेस लागू नाही.)
- ब) गरज आणि आवश्यकता विचारात घेऊन संबंधित प्रकल्प अधिका-यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रात असलेल्या तालुक्यातील आदिवासी लोकसंख्येच्या प्रमाणात निधीचे वाटप करावे.
- क) या योजनेतर्गत गावांची आणि दारिद्र्य रेषेखालील लाभार्थ्यांची निवड करताना दूरवर विखुरलेली (Scattered) गावे व लाभार्थ्यांची निवड न करता समूह दृष्टिकोन (Cluster Approach) अवलंबिण्यात येऊन त्यानुसार गावे व दारिद्र्य रेषेखालील लाभार्थ्यांची निवड करण्यात यावी.

५. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी लाभार्थ्यांना गॅस युनिट पुरविण्यासाठीचा निधी महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ यांना वितरित करावा व महाराष्ट्र शज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळाने लाभार्थ्यांना गॅस युनिट देण्याबाबतची योजना राबविण्याबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करावी. आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली असलेल्या समितीच्या बैठकीस तेल कंपन्यांचे समन्वयक निमंत्रित सदस्य म्हणून आमंत्रित करावे.

६. दुधाळ जनावरांकरिताचा निधी आयुक्त, आदिवासी विकास यांनी सर्व प्रकल्प अधिका-यांना यासोबतच्या प्रकल्पनिहाय विवरणपत्राप्रमाणे (विवरणपत्र-३ प्रमाणे) योजनानिहाय अनुदानाचे वितरण करावे. तसेच योजनानिहाय तिमार्ठी प्रगतीचा अहवालही सादर करावा.

७. सदरचा खर्च मागणी क्र.टी-५, २२२५, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण -पंचवार्षिक योजनातर्गत योजना- जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२ अनुसूचित जमातीचे कल्याण १०२ आर्थिक विकास- १३ विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत एकात्मिक योजना (१३) (०१) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (२२२५ ३५५६) यालेखाशिष्यालील अखंकारीत निधीहीतून करण्यात यावा.

८. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.४०/०६/व्यय-१४ दि.२ फेब्रुवारी २००६ अनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ज्ञ. सा. रणदिवे

(झं. सा. रणदिवे)

कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक (५ प्रति)

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे

व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्यां, नाशिक
व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक.

सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास (प्रत्येकी २ प्रति)

सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

महालेखापाल (लेखा परिक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई-१/नागपूर-२

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

सर्व जिल्हा कृषि अधिकारी

प्रधान वन संरक्षक, नागपूर

अवर सचिव, (व्यय-१४), कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प-१७) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
कक्ष अधिकारी, कार्यासन ६, ७, ८, ९, १४ आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
निवड नस्ती.

अनु. क्र.	योजनेचे नाव	दारिद्र रेखालील अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्याना गॅस युनिट पुरविणे
१	लाभार्थ्यांची संख्या	२३९९९ अनुसूचित जमातीचे कुटुंब
२	योजनेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रक	अ) १४.२ किलो सिलेंडर + गॅस शेगडी सह जोडणी करून देण. सिलेंडरची दिग्दित अंदाजे रु.३००/-, बयाना रक्कम रु.८५०/-, रेयुलेटर रु.१००/-, गॅस ट्यूब रु.२००/-, डबलवर्नर शेगडी रु.१२००/- असे एकूण रु.२६५०/-किंवा कमाल एकत्रित रु.३०००/-एकूण खर्च.२३९९९X३,०००=रु.७१९,७३,०००/-
३	योजना राबविणारी यंत्रणा	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, पेट्रोलियम महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक.
४	नियंत्रण अधिकारी	आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक आणि संबंधित अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास आणि महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ
५	योजनेचा उद्देश /हेतु	अनुसूचित जमातीच्या जी कुटुंबे जंगलात व जंगलाच्या कडेला असतील व ज्याचा स्वयंपाक जळावू लाकडावर अवलंबून असतात अशा कुटुंबांना गॅस युनिट देऊन पर्यावरण साधणे व त्यांच्या घरातील वातावरण घुरापासून मुक्त करण्यासाठी व त्यांच्या राहणीमानात सुधारणा करणे
६	लाभार्थ्याची निवड	आयुक्त आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक हे प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, पेट्रोलियम महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ नाशिक मिळून एकत्रित असे लाभार्थ्याची निवड करतील.
७	लाभार्थी निवडीची पंदरत	१) प्रकल्प निहाय क्षेत्रनिहाय वितरण करण्याबाबतचे क्षेत्र संबंधीत कंपन्या निवडतील. २) एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पातर्गत लाभार्थ्याची निवड, गावांची निवड आणि त्यांचे नकाशे याबाबतची यादी व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांना राज्य समन्वयक कार्यालय (आयुक्त, आदिवासी विकास) उपलब्ध करून देतील.
८	योजनेची कार्यपद्धती	१) राज्य समन्वयक, तेज उद्योग महाराष्ट्र राज्य कार्यालयाने कोणत्या कॅपनीला किंवा लाभार्थी आणि क्षेत्र देण्यात यावे, याबाबतचा निर्णय आणि वितरण करेल २) महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ यांनी त्यांना डिस्ट्रीब्युशनशिप संबंधी आवेदन करण्याची कार्यवाही करेल. ३) संबंधीत कंपन्याला राज्य समन्वयक समितीने ठरवून दिलेल्या लाभार्थ्यानुसार संबंधीत कंपन्याकडून आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या त्या कॅपनीला वितरकांमार्फत गॅस पुरवठा करण्यात येईल. ४) पेट्रोलियम महामंडळाचे अधिकारी किंवा त्यांचे एजंट हे लाभार्थी कुटुंबांच्या गटांना गॅस वापरणे व सुरक्षेबाबतचे प्राशेक्षण देईल. लाभार्थी कुटुंबांच्या घरी गॅस जोडणी करून इंयाची जबाबदारी पेट्रोलियमच्या गॅस एजंसिजकडे राहिल. त्यानंतर ती गॅस एजंसी ० ते १५ किलोमिटरच्या परिसरात गॅस एजंसी करेल व त्याव्यतिरिक्त लाभार्थ्याना घरगुती गॅसचा

		पुरवठा व दितरण महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळाकडून आयश्यकतेप्रमाणे गॅस सिलेंडर त्या लाभार्थ्याच्या खर्चाने करेल.
		५) मात्र त्या एजन्सीची सेवा ही निशुल्क राहिला, तसेच वेळोवेळी उद्भवणा-या तक्रारीचेही निशुल्क निवारण करेल.
		६) या योजनेतर्गत लाभार्थीना गॅस युनिट पुरविणे एवढाच खर्च अपेक्षित असून त्यापुढील गॅस सिलेंडरचा खर्च लाभार्थी कुटुबांना करावयाचा आहे.
८	योजनेचाकालावधी	एक दर्ष (मार्च २००७ पर्यंत)
९	योजनेच्या अटी व शर्ती	<p>१. <u>दारिद्र्य रेखेखालील</u> अनुसूचित जमातीचे कटुंब.</p> <p>२. लाभार्थी कुटुबास हे गॅस युनिट कधीच विकता/ हस्तांतर करता येणार नाही. तसेच कल्यास त्यास दोषी मानून त्याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात येईल.</p> <p>३. प्रकल्प अधिकारी यांनी त्या जागेस भेट देऊन योजनेच्या उद्दीष्टाप्रमाणे कार्यवाही होत असल्याची खात्री करावी.</p> <p>४. आदिम जमातीच्या कुटुबांना याचा लाभ प्राधान्याने देण्यात येईल.</p> <p>५. गॅस शेगडीवर आदिवासी विकास विभागाचे बोधविन्ह अंकीत करावे.</p>
१०	योजनेचे नियंत्रण व मूल्यमापन	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, यांनी स्वतंत्रवर्ण या योजनेची तपासणी करावी व त्याच्या उपयोगितेबाबत दरभठा व त्रैमासिक अहवाल अपर आयुक्त आदिवासी विकास व आयुक्त, आदिवासी विकास यांना पाठवावा.

शासन निर्णय १० क्र. कांद्रील -२००५/प्र.क्र.१६/का.१७, दि. ४ऑक्टो. २००६ चे विवरणपत्र क्र. २

अनु क्र.	योजनेचे नाव	दारिद्र्य रेखालील अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्यांना दूधाळ जनावरे पुरविणे (प्रती लाभार्थी कुटुबास २ म्हशी किंवा २ गायी याप्रमाण)
१	लाभार्थ्यांची संख्या	२५० + ३३३ अनुसूचित जमातीचे कुटुंब
२	योजनेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रक लाभार्थ्यांची संख्या	<p>अ) दोन संकरीत म्हशी रोज किमान ८ ते १० लिटर दूध देणारी व साधारणपणे २४०० ते ३००० अंश स्निग्धांश असलेल्या म्हशीची किमत (सहा महिन्याकरता चारा, विमा, औषधे व वाहतूक, इत्यादी खर्चासह) प्रति युनिट रु.४०,०००/-प्रमाणे (एकूण रु.४०,०००X२५०=१,००,००,०००/-)</p> <p>ब) दोन संकरीत गाई रोज साधारणत: ८ ते १० लिटर दूध देणारी व साधारणपणे २४०० ते ३००० अंश स्निग्धांश असलेल्या गायीची किमत (सहा महिन्याकरता चारा, विमा, औषधे व वाहतूक, इत्यादी खर्चासह) प्रति युनिट रु.३०,०००/-प्रमाणे (एकूण ३३३X३०,००० =९९,९०,०००/-)</p>
३	योजना राबविणारी यंत्रणा	प्रकल्प अधिकारी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, जिल्हा कृषि व पशुसंवर्धन अधिकारी
४	नियंत्रण अधिकारी	आयुक्त आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
५	योजनेचा उद्देश / हेतु	अनुसूचित जमातीच्या व्यक्तींना शाश्वत उत्पन्नाचे साधन उपलब्ध करावे म्हणून त्यांना दूधाळ जनावरांचा पूरवठा करणे.
६	लाभार्थी निवडीची पद्धत	प्रकल्प अधिकारी हे योजनेच्या अटी व शर्तानुसार अपर आयुक्त, आदिवासी विकास याच्या सल्ल्याने लाभार्थ्यांची निवड करतील.
७	योजनेची कार्यपद्धती	<p>१. प्रकल्प अधिकारी हे योजनेच्या अटी व शर्तानुसार योग्य त्या लाभार्थ्यांची निवड करतील.</p> <p>२. योजनेसाठी मंजूर निधी प्रकल्प अधिकारी यांच्या स्तरावर अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्यामार्फत ठेवण्यात येईल.</p> <p>३. प्रकल्प अधिकारी हे जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी यांच्या मदतीने व सल्ल्याने गायी/म्हशी तसेच पशुखाद्य खरेदी करून लाभार्थ्यांना स्नानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या हस्ते वाटप करतील.</p>
८	योजनेचा कालावधी	एक वर्ष (सन २००७ मार्च अखेरपर्यंत)
९	योजनेच्या अटी व शर्ती	<p>१. लाभार्थी कुटुंब हे <u>दारिद्र्य रेखालील</u> अनुसूचित जमातीचा असावे.</p> <p>२. लाभार्थी कुटुंबांस ही जनावरे कधीच विकास येणार नाही. तसे केल्यास त्यास दोषी मानून त्याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात येईल.</p> <p>३. प्रकल्प अधिकारी यांनी त्या कुटुंबास अन्य कोणत्याही योजनेतर्गत आर्थिक विकासासाठी लाभ मिळालेला नाही याची खात्री करावी.</p> <p>४. आदिम जमातीच्या कुटुंबांना याचा लाभ प्राधान्याने देण्यात येईल.</p> <p>५. म्हशी /गायी यांच्या गोठयाबाहेर सदर जनावरे ही आदिवासी विकास योजना सन २००५-०६ या योजनेतून देण्यात आले, असा बोर्ड लावण्यात येईल.</p>

शासन निर्णय क्रमांक : केंद्रीय -२००५/प्र.क.९६/का.१७, दि ४ ऑक्टो. २००६ चे विवरणपत्र क्रमांक-३
प्रकल्प निहाय एकूण लक्ष्यांक व तरतुदीचे विवरणपत्र

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	प्रकल्प	दोन म्हणीचा पुरवठा करणे		दोन संकरीत गार्याचा पुरवठा करणे		घरगुती गैंस युनीटचा पुरवठा करणे		एकूण	
		लक्षांक	निधी	लक्षांक	निधी	लक्षांक	निधी	लक्षांक	निधी
१	जव्हार	६	२.४०	११	३.३०	१,३८२	४९.४६	१,३९९	४७.९६
२	शाहापूर	७	२.८०	११	३.३०	१,२६८	३८.०४	१,२८६	४४.९४
३	डहाणू	४	१.६०	१०	३.००	१४०	२८.२०	१५४	३२.८०
४	पेण	१२	४.८०	१८	५.४०	८६२	२५.८६	८९२	३६.०६
५	घोडेगांव	५	२.००	१०	३.००	८७०	२६.९०	८८५	३९.९०
	एकूण	३४	१३.६०	६०	१८.००	५,३२२	१५९.६६	५,४९६	१९१.२६
६	नाशिक	१४	५.६०	२२	६.६०	१,५९५	४७.८५	१,६३१	६०.०५
७	कळवण	८	३.२०	११	५.७०	११२	२७.३६	१३१	३६.२६
८	तळोदा	७	२.८०	२१	८.१०	१,३०९	३९.२७	१,३४५	५०.७७
९	नंदुरळार	११	४.४०	२१	८.१०	१,४७८	४४.३४	१,५१८	५७.४४
१०	यावल	१	०.४०	३	०.१०	४९३	१२.३१	४९७	१३.६९
११	राजूर	५	२.००	७	२.१०	६८४	२०.५२	६९६	२४.६२
	एकूण	४६	१८.४०	१०१	३२.७०	६,३११	१९१.७३	६,५४६	१४२.८३
१२	चुरुक्कडा	७३	२९.२०	५६	१६.८०	१,९९९	५७.३३	२,०४०	१०३.३३
१३	किनवट	११	७.६०	१०	३.००	१,१५४	३४.६२	१,१८३	४५.२२
१४	धारणी	३१	१२.४०	१०	३.००	१,१०२	३३.०६	१,१४३	४८.४६
१५	अकोला	४	१.६०	६	१.८०	१,०९२	३०.३६	१,०२२	३३.७६
१६	ओंबाद	०	०.००	०	०.००	१९०	५.१०	१९०	५.७०
	एकूण	१२७	५०.८०	८२	२४.६०	५,३६९	१६१.०७	५,५७८	२३६.४७
१७	चंद्रपूर	३	१.२०	४	१.२०	३३६	१०.०८	३४३	१२.४८
१८	चिमूर	३	१.२०	५	१.५०	१४१	२८.२६	१४१	३०.९३
१९	गुडचिरोली	१०	४.००	२०	६.००	१,४९३	४४.७९	१,५२३	५४.७९
२०	अहेरी	५	२.००	७	२.१०	६५८	१९.७४	६७०	२३.८४
२१	मामरागड	६	२.४०	१३	३.१०	१,७३३	५९.९९	१,७५२	५८.२९
२२	नागपूर	७	२.८०	१७	५.१०	१,०६८	३२.०४	१,०९२	३९.९४
२३	देवरी	९	३.६०	१६	४.८०	६८०	२०.४०	७०५	२८.८०
	एकूण	४३	१७.२०	८२	२४.६०	६,९०९	२०७.२७	७,०३४	२४९.०७
	सर्व एकूण	२५०	३००.००	३३३	११.९०	२३.९९१	७११.७३	२४,५७४	१११.६३